

M.

miljöpartiet de gröna

STOCKHOLMS STAD
Kommunstyrelsen
Registraturet

Ink. 2013 -02- 1 5

Dnr: 325-279/2013

Till: RIV

Motion av Åsa Jernberg (MP) och Stefan Nilsson (MP) om en lokal barnombudsman och ett handlingsprogram för att stärka barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Sverige ratificerade konventionen 1990 som ett av de första länderna i världen. Idag har alla länder utom USA och Somalia ratificerat konventionen. Därigenom har länderna åtagit sig att säkerställa att barnets rättigheter uppfylls.

Barnkonventionen bygger på fyra grundläggande principer:

- att inget barn ska diskrimineras (artikel 2)
- att barnets bästa ska sättas i främsta rummet vid beslut som berör barnet (artikel 3)
- att barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- att barn har rätt att göra sin röst hörd (artikel 12)

Inom kommunerna är det kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som ansvarar för att säkerställa att nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag lever upp till barnkonventionen. På nationell nivå finns en strategi för att stärka barnets rättigheter, men det räcker inte. Rädda Barnen pekar på behovet av kommunala strategier och handlingsplaner med uppföljningsbara och tidsbestämda mål för hur barnkonventionen ska förverkligas lokalt.¹ Även Barnombudsmannen lyfter den lokala nivån och menar att kommuner behöver en övergripande policy för hur barnkonventionen ska förverkligas i praktiken och hur arbetet ska utvärderas.²

Stockholms stad har tidigare haft ett handlingsprogram för hur staden ska arbeta med barnkonventionen, men programmet löpte ut 31 december 2009. Det är nödvändigt att Stockholms stad tar fram en strategi och ett handlingsprogram för att stärka barnets rättigheter i staden. Idag vet vi inte hur staden lever upp till barnkonventionen; det saknas mål och systematisk uppföljning. Det finns inte heller någon plan för hur barnets rättigheter ska stärkas. I revisionsrapporten "Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas" från september 2012 riktar stadens förtroendevalda revisorer och revisionskontor stark kritik mot den bristande styrningen av stadens arbete med barnets rättigheter. Enligt revisorerna saknas en struktur för hur arbetet med barnkonventionen ska bedrivas och hur det ska följas upp.

Ett handlingsprogram för staden ska innehålla både en strategi och konkreta mål och åtgärder som stärker barnets rättigheter och säkerställer att barnkonventionen implementeras och att arbetet följs upp. Handlingsprogrammet ska omfatta hela stadens verksamhet. Det är viktigt att ha i åtanke att barnperspektivet inte enbart är relevant inom traditionella barn- och ungdomsverksamheter såsom skola, barnomsorg, fritid och socialtjänst. Även samhällsområden som trafik, stadsplanering och miljö berör i allra högsta grad barn och unga. För att underlätta en systematisk uppföljning av hur

¹ Bra beslut för barn – Samhällsstyrning för barns rättigheter (2010). Utgiven av Rädda Barnen. S. 25.

² Barnombudsmannen. Arbeta med barnkonventionen – I kommuner. Hämtad 2012-11-04;

<http://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/arbete-med-barnkonventionen/i-kommuner/>

barnkonventionen efterlevs bör mål och åtgärder kopplas till stadens integrerade ledningssystem (ILS) och följaktligen relevanta indikatorer utarbetas.

Vidare bör handlingsprogrammet tas fram i samarbete med barn och unga för att säkerställa att ungas röster tas tillvara. Det är både en fråga om att leva upp till barnkonventionens artikel 12 om barnets rätt till inflytande och om att säkerställa att strategin och programmet håller hög kvalitet och har rätt prioriteringar sett ur barns och ungas perspektiv. Även frivilligorganisationer bör involveras i framtagningen då den ideella sektorn har stor kunskap om barns och ungas villkor och de utmaningar som finns på kommunal nivå.

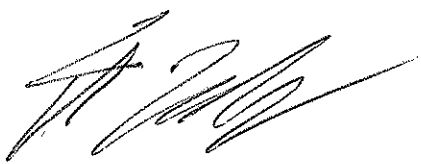
Handlingsprogrammet ska ge stadens verksamheter vägledning och stöd i arbetet med att leva upp till barnkonventionen. Artikeln om att inget barn ska diskrimineras har exempelvis implikationer på stadens arbete mot kränkningar i skolan. Artikeln om att barnets bästa ska sättas i främsta rummet har bland annat betydelse för stadens arbete mot vräkningar och vid vårdnadstvister. Artikeln om barnets rätt till liv och utveckling har till exempel konsekvenser för stadens miljöarbete och med att skydda barn mot våld och övergrepp. Artikeln om att barnet ska få göra sin röst hörd innebär en skyldighet för staden att exempelvis finna strukturer för hur barn och unga kan involveras i beslutsprocesser kring stadsplanering, exempelvis vid utformning av bostadsområden, parker, lekplatser och andra miljöer som barn vistas i.

För att stärka barnets rättigheter i staden bör även en lokal barnombudsman inrättas. Åtta kommuner har idag en egen barnombudsman, bland annat Uppsala, Botkyrka och Strängnäs kommuner. Stockholms stad saknar en sammanhållen funktion som ansvarar för implementering och uppföljning av barnkonventionen och för hur staden tillgodoser barnets rättigheter. En lokal barnombudsman bör därför inrättas och ges i uppdrag att stärka barnets rättigheter i staden och följa upp stadens implementering av barnkonventionen. I uppdraget bör ingå ansvar för utbildningsinsatser inom stadens verksamheter.

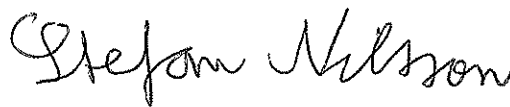
Mer än 20 år efter ratificeringen är barnkonventionen fortfarande inte det styrdokument det borde vara. Barnets rättigheter måste stärkas. För detta behövs ett handlingsprogram och en sammanhållen funktion i form av en lokal barnombudsman som systematiskt arbetar med implementeringen och uppföljningen av barnkonventionen.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

- att ett handlingsprogram för hur barnets rättigheter ska stärkas inom staden tas fram tillsammans med barn och unga samt den ideella sektorn
- att mål och åtgärder i handlingsprogrammet kopplas till stadens integrerade ledningssystem (ILS) och att indikatorer tas fram för uppföljning
- att staden inrättar en lokal barnombudsman med uppdrag att bevaka barnets rättigheter, ansvara för implementering och uppföljning av barnkonventionen samt genomföra utbildningsinsatser inom Stockholms stad
- att den lokala barnombudsmannen organisatoriskt placeras under kommunstyrelsen

Åsa Jernberg (MP)

Stefan Nilsson (MP)